

O astfel de lucrare putea să apară și în limba franceză ; apărind în limba română, era bine ca rezumatul în limba franceză să fie ceva mai lung (nici 10 pagini nu era prea mult), fiind siguri că interesează și pe specialiștii francezi.

Subliniind încă o dată valoarea de ansamblu a cărții lui Vasile Vesa, remarcăm și stilul sobru, măsurat fără a fi rigid. Volumul se adresează unui număr mare de cititori : specialiștilor din domeniul relațiilor internaționale, profesorilor de istorie, studenților de la istorie și unui public larg ce manifestă, în ultima vreme, un interes constant pentru problemele fundamentale ale istoriei patriei.

Ne exprimăm speranța că Editura Dacia va da la iveală noi lucrări valoroase de istorie modernă și contemporană a României (asemenea celor amintite aici), la nivelul prestigiului pe care și l-a creat și în acest domeniu.

Ion Agrigoroaiei

„ANALE DE ISTORIE nr. 1—6/1975

În cîmpul publicisticii de specialitate din țara noastră, revista „Anale de istorie“ se înscrie între publicațiile de prestigiu, răspunzînd într-o măsură apreciabilă unor necesități actuale ale cunoașterii în domeniul istoriei, al științelor social-politice și propagandei în general. Materialele pe care revista le-a înserat în cursul anului 1975 s-au situat în mod constant la cote superioare, jalonînd și noi direcții de cercetare. Prin aceasta, revista a reprezentat pentru profesori, cercetători, și pentru studenți — de pe a căror poziție facem aprecierile — un util instrument de lucru, de informare și, totodată, un adevărat îndrumar pentru nespecialiști. Una din caracteristicile articolelor cuprinse în revistă, care se impune a fi relevantă, înaintea oricărei considerații, este coroborarea mesajului științific și al celui național patriotic. „Anale de istorie“ a promovat și promovează în mod consecvent concepția partidului nostru asupra istoriei naționale și universale.

Analiza sumarului revistei permite constatarea diversității tematicii abordate în care se pot totuși stabili câteva permanențe : probleme privind istoria modernă și contemporană a României, în general ; mișcarea muncitorească din țara noastră și mișcarea muncitorească internațională ; rubricile *În ajutorul celor care studiază în cadrul învățămîntului politico-ideologic de partid* și *Critică și bibliografie*.

Studiile și articolele privind istoria patriei noastre în general și în special epoca modernă și contemporană aduc în discuție, în majoritatea lor, noi informații sau cele mai recente interpretări, recomandîndu-se și printr-o deosebită ținută științifică. Am remarca în acest sens studiul semnat de Gh. Zaharia și Mircea Mușat — *Lupta pentru independență și unitatea statală — permanență a istoriei poporului român* (nr. 1), care face o serie de aprecieri importante, semnificative prin realismul interpretării asupra trăsăturilor generale ale luptei poporului nostru pentru independență și mai ales asupra unor momente hotărîtoare din istoria României. Astfel, asupra situației țării noastre din vara anului 1940, se arată că cesiunile teritoriale, erau rezultatul răsturnărilor politice externe și interne produse în intervalul august 1939—august 1940. Aceste răsturnări explică de ce România, țară dominată de profunde

sentimente potrivnice imperialismului german s-a putut afla timp de 4 ani alături de Germania hitleristă, deși aceste sentimente au continuat să existe“.

În aceeași ordine de idei, un alt exemplu îl constituie studiul semnat de I. Coman, C. Olteanu — *Învățămintele istorice ale victoriei popoarelor asupra fascismului* (nr. 2) care, între alte merite îl are și pe acela de a fi surprins, în mod nuanțat, contribuția tuturor, popoarelor a raportului de forțe din sinul coaliției antihitleriste.

Menționi deosebite se cuvin pentru acele materiale, care pe baza unei analize atente, profunde și a unui mare efort de sinteză și interpretare au reușit să surprindă coordonate, trăsături, semnificații ale istoriei poporului nostru : I. Popescu - Puțuri — *Lupta multiseclară a poporului român pentru apărarea dreptului de libertate socială și națională. P.C.R. continuatorul tradițiilor de luptă pentru suveranitatea și independența poporului român* (nr. 3); Titu Georgescu — *Contemporaneitatea noastră socialistă în istoria milenară a patriei* (nr. 1) ș.a.

Relativ la modul cum este reflectată mișcarea muncitorească din România în paginile revistei subliniem în primul rînd calitatea deosebită a materialelor publicate. Avem în vedere metodologia și perspectiva din care sînt privite fenomenele istorice, tendința de integrare a faptelor istorice în conexiunea tuturor legăturilor lor, în unitatea pe care o formează. Din acest punct de vedere, cel mai elocvent exemplu este maniera de analizare și prezentare a atitudinii mișcării noastre muncitorești față de actul unirii din 1918. Mișcarea muncitorească din România, așa cum reiese din articolele semnate de Ion Ardeleanu și M. Mușat — 1918. *Socialiștii români în fruntea luptei maselor pentru încheierea procesului de formare a statului unitar*; I. Mamina și V. Nicolae — *Mișcarea muncitorească — factor activ al luptei poporului român pentru independență, unitate și libertate națională (1877—1918)* (nr. 5), apare ca un organism unitar, ca un produs istoric generat de aceleași condiții obiective deși s-a manifestat în provincii diferite. Pe această bază, întru totul îndreptățită este ideea fundamentală a acestor materiale, în conformitate cu care mișcarea muncitorească și socialistă din toate provinciile românești a fost călăuzită în aceeași măsură în lupta sa de realizare a idealului unirii, la care a participat ca una din forțele sociale cele mai importante. Considerată ca latură esențială a vastului proces de devenire națională, mișcarea muncitorească este consecvent pusă în legătură cu momente sau aspecte fundamentale din istoria țării : poziția mișcării muncitorești și socialiste față de primul război mondial ; lupta mișcării muncitorești și socialiste pentru desăvîrșirea unității naționale și pentru menținerea și apărarea integrității naționale și pentru menținerea și apărarea integrității teritoriale ; mișcarea muncitorească în raport cu direcțiile de dezvoltare ale statului român ; scindarea mișcării muncitorești din România în plan politic și profesional și lupta pentru recăștigarea unității etc.

Interpretarea științifică, bazată pe înțelegerea marxist-leninistă a fenomenelor a permis analiza mișcării muncitorești prin legarea ei de condițiile concret istorice din țara noastră și de mișcarea muncitorească internațională în care s-a integrat organic. Pe acest plan, de o valoare deosebită este aprecierea făcută de I. Popescu-Puțuri și M. Mușat (*Lupta P.C.R. pentru unitatea clasei muncitoare, și coalizare a tuturor forțelor de stînga, democratice împotriva*

fascismului, pentru preluarea puterii și construirea socialismului), (nr. 2), asupra caracterului sciziunii mișcării muncitorești din România, comparativ cu fenomene similare din străinătate.

Să mai notăm, tot ca un bun cîștigat în sfera analizei mișcării muncitorești, lărgirea investigațiilor istorice în cuprinderea în noi limite a unor aspecte de istorie națională inedite, în care mișcarea muncitorească a fost direct implicată. Ne referim la publicarea unor articole de istorie locală, bine întocmite, sau la articolele care tratează mișcarea feminină și de tineret, după cum, în aceeași măsură, avem în vedere și reevaluarea unor momente istorice în care clasa muncitoare și-a exprimat cu hotărîre poziția.

Referitor la modul cum au fost ilustrate în paginile revistei unele chestiuni privind mișcarea muncitorească internațională, două ni se par a fi direcțiile de predilecție :

a) Articole care privesc mișcarea muncitorească din România în contextul mișcării muncitorești internaționale ; manifestări internaționaliste ale mișcării muncitorești din România : Georgeta Tudoran, *Noi contribuții privind activitatea internaționalistă a socialiștilor români în preajma Conferinței de la Zimmerwald* (nr. 3) ; M. C. Stănescu, N. Popescu, *Partidul comunist român și Congresele Internaționalei a II-a* (nr. 5) Augustin Deac, *Constantin Dobrogeanu-Gherea — personalitate marcantă a mișcării muncitorești internaționale* (nr. 5).

b) Lucrări privind unele probleme ale mișcării muncitorești internaționale : *Probleme fundamentale ale mișcării muncitorești din Polonia în anii 1919—1939* de Jan Tomicki (nr. 4) și *Valoroase contribuții privind rezistența antifascistă din Italia* de I. Șerbănescu (nr. 4). Valoarea ambelor orientări este, incontestabil de netăgăduit, între altele și pentru posibilitățile pe care le conferă de a cunoaște noi aspecte ale manifestărilor internaționaliste ale mișcării noastre muncitorești, adeziunea pe care au găsit-o întotdeauna idealurile înalte ale libertății, independenței, păcii în rîndurile clasei muncitoare, a opiniei publice din România.

O mențiune aparte s-ar cuveni în acest context articolului citat — *P.C.R. și Congresele Internaționalei a III-a*, care oferă posibilitatea explicării unor orientări nu întotdeauna conform realităților românești și, prin aceasta, de a releva meritul partidului, care a reușit să depășească, prin eforturi proprii, acele orientări necorespunzătoare realităților naționale. Facem precizarea că aceste articole nu-și propun explicarea numai prin factori externi a unor orientări din sinul Partidului Comunist Român, ci analizează fapte reale într-un spirit științific, obiectiv, de bun simț istoric, relevînd consecințele lor pe planul acțiunii practice a partidului, a posibilităților sale concrete de atragere a maselor.

Un loc aparte în sumarul revistei ocupă rubricile *În ajutorul celor care studiază în cadrul învățămîntului politico-ideologic și Critică și bibliografie*. Prima înserează materiale ce tratează teme de importanță fundamentală din istoria patriei: geneza poporului român; apariția relațiilor capitaliste de producție în România; începuturile mișcării muncitorești și crearea primului partid al clasei muncitoare; insurecția națională armată antifascistă și antiimperialistă ș.a., care reprezintă pagini de sinteză a istoriei noastre bimilenare. Foarte utilă este și cea de a doua rubrică amintită, care face o pregătire competentă a unor valoroase lucrări de istorie apărute în ultimul

an, realizându-se o bună orientare a cititorului cărții de istorie și a cărții social-politice în general.

Întrucît „Analele de istorie“ reprezintă una din cele mai prestigioase publicații de istorie din țara noastră, credem că este necesară publicarea în paginile ei, într-o mai mare măsură, a unor articole privind toate epocile istoriei poporului român, care să aducă în discuție ultimele teze, informații, interpretări. Considerăm totodată necesară reflectarea în sumarul revistei a tot mai multe probleme din istoria modernă și contemporană universală, din istoria mișcării muncitorești internaționale. Pe aceleași coordonate, ar fi util dacă rubrica *Critică și bibliografie* ar cuprinde mai multe prezentări de carte străină referitoare la istoria României.

Prin tematica și valoarea materialelor publicate în anul 1975, revista „Anale de istorie“ reprezintă și pentru studenți un extrem de important instrument de lucru cu valoare informativă și în egală măsură formativă.

Gh. Creșu, Gh. Iacob, S. Mureșanu, T. Rățoi.